

Ten eerste

EINDEXAMEN dag 4

Kleren die altijd geluk brengen

Een niet te onderschatten bijdrage aan de successen die eindexamenkandidaten vandaag gaan boeken bij Frans, Duits, wiskunde, aardrijkskunde en biologie, leveren hun kleren. Die kleren zijn vaak zorgvuldig voor deze gelegenheid uitgekozen omdat ze geluk brengen. De wetenschapsredactie onderschrijft bovenstaande bewering niet, maar dat zegt niet zoveel: de wetenschap plaatste ook kanttekeningen bij mijn ontdekking dat er dankzij Moeder Gods-icoontjes op Roemeense dashboards veel minder doden vallen in het Roemeense verkeer dan je op grond van de rijstijl van de chauffeurs zou vermoeden. Mijn icoontje uit Boekarest doet nog altijd zijn werk. Als iemand als Robbert Dijkgraaf zich zonder de Moeder Gods op een Roemeense rotonde wil begeven, moet die dat zelf weten.

Vraag eindexamenkandidaten naar hun geluiskleren en velen weten precies waar je het over hebt, al gaat dat soms gepaard met verlegen of betrapte blikken. Een deel van het geheim van geluiskleren blijkt helemaal niet zo onwetenschappelijk: aan een examentafeltje in een gymzaal is het belangrijker dan ooit dat kleren lekker zitten, het esthetische aspect doet er minder toe. Dat kan verklaren waarom gymzalen deze weken vaak sportief ogen, ook al wordt er in fysieke zin niet gesport. Veel van die fijne geluiskleren zouden geen voldoende krijgen van de kleding-inspecteurs uit het *Volkscrant* Maga-

1920

Sinds dat jaar worden de eind-examens landelijk georganiseerd

zine, die controleren of een jasje een torso voldoende accentueert. *Et alors?* Het is je met je geluksoutfit niet te doen om een hoog cijfer van de KGB-afdeling-manchetknopen, maar van je examinatoren.

Waarom het ene witte T-shirt meer geluk brengt dan het andere is een vraag waar de wetenschap nog geen antwoord op heeft, al zijn er termen gelanceerd als 'magisch denken', 'placebo-effect' en 'bijgeloof'. Bezitters van zo'n speciaal wit of zwart T-shirt weten wel beter: wat vier keer hielp bij een mondeling, helpt ook bij het centraal schriftelijk. Er bestaan ook mensen die zowel de wetenschap als geluiskleding een warm hart toedragen. Van een *Volkscrant*-redacteur met een TU-verleden hoorde ik van het bestaan van een 'vliegslip' die altijd geluk brengt als je de lucht in gaat.

Olaf Tempelman
schrijft deze weken
dagelijks over
de examens

PAARDENPOSTERS, WESPEN EN ANDER KLEIN LEED

Vandaag geen bekende Nederlander maar een kijkje bij het hoofdkwartier van klachtenlijn: het Landelijk Aktie Komitee Scholieren. Wat is het gekste wat de klachtencommissie van het LAKS tot nu toe voorbij heeft zien komen? Sterre Teunissen, de vijfdeklasser die dit jaar de scepter zwaait over de klachtencommissie, denkt even na. 'Vorige week klaagde iemand over een paardenposter die in de examenruimte hing. Hij raakte afgeleid, omdat hij paarden verschrikkelijk vindt.' Een paardenposter? Over rekenmachines en woordenboeken bestaan strenge regels, maar scholen kunnen wel zelf beslissen of leerlingen voorwerpen mogen meenemen die geluk brengen. Zoals paardenposters.

Sommige gekke klachten betreffen ergere bronnen van overlast. Zoals het horloge dat het hele examen lang piepte. Of de kandidaat die door zijn stoel heen zakte. Maar de winnende klacht is toch de wesp die de examenzaal was binnengevlogen. Teunissen: 'Een surveillant wilde de wesp doodslaan en pakte het eerste wat hij zag, de Binas van een scholier die examen

zat te maken. Maar hij sloeg mis en de wesp belandde op een andere docent. Twee andere surveillanten hebben de wesp uiteindelijk doodgeslagen.'

De leerlingen moesten er vooral hard om lachen, zegt Sterre. 'Het is even vervelend, maar niet iets waardoor je kunt zakken.' Dat geldt soms wel voor de serieuzere klachten die ze binnenkrijgen, van vermeende fouten in examens tot lesstof die nooit behandeld is. Soms kunnen die klachten er zelfs voor zorgen dat de normering aangepast wordt.

Nienke Zoetbrood

DE 'EXAMENVERPESTER'

'Simone van Saarloos, beter bekend als de vrouw die het Nederlands eindexamen verpestte.' Die tekst probeerden boze scholieren op de Wikipedia-pagina van de auteur te plaatsen. Een stuk van haar zat, zonder haar medeweten, in het vwo-examen Nederlands, waarover veel geklaagd werd.

Werkloosheid daalt, maar niet bij ouderen

Nanda Troost
Amsterdam

De term pechgeneratie is steeds meer van toepassing op oudere werklozen die al twee jaar of langer zonder baan zitten. Als laatsten in de rij in deze economisch betere tijden lukt het ze maar mondjesmaat weer aan de slag te komen. Het aantal werklozen dat twee jaar of langer thuis zit, daalt heel langzaam, blijkt vandaag uit nieuwe CBS-cijfers. Bijna 70 procent van hen is 45-plus.

Het is een 'pechgroep' die op het dieptepunt van de crisis zijn baan is kwijtgeraakt, zegt arbeidseconoom Bas van der Klaauw van de Vrije Universiteit in Amsterdam. 'De economie draait al weereen tijdje goed en werkgevers nemen weer personeel aan. Maar bij voorkeur jongeren en mensen die nog niet lang werkloos zijn. Wie nu werkloos wordt, vindt veel sneller werk. De pechgroep niet. Daarvoor zitten ze te lang thuis. Anderen gaan voor.'

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) telde eind maart 182 duizend langdurig werklozen, mensen die een jaar of langer zonder werk zitten. Dat waren er 50 duizend minder dan een jaar eerder, een daling van ruim 20 procent. Het aantal langdurig werklozen gaat al sinds begin 2015 omlaag. Maar de daling doet zich vooral voor in de groep die 12 tot 24 maanden werkloos is, blijkt uit de CBS-gegevens. Tussen 2014 en 2016 slonk het aantal Nederlanders dat een tot twee jaar op zoek was naar een baan met 40 duizend af tot 80 duizend. Maar de groep werklozen die

langer dan twee jaar zonder baan zit groeide in die periode juist van 129 naar 137 duizend. Deze groep is bovendien beduidend groter dan in 2006, toen de werkloosheid na een piek ook begon te dalen. 'Maar dat komt ook doordat er nu meer 55-plussers zijn dan tien jaar geleden en deze ouderen bovendien langer doorwerken', zegt hoofdeconoom Peter Hein van Mulligen van het CBS.

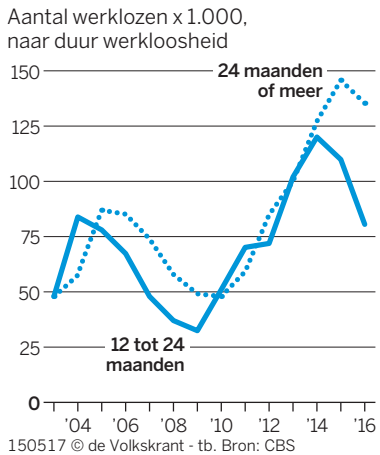
Dat het totaal aantal langdurig werklozen daalt, komt ook doordat er de laatste tijd minder mensen werkloos worden, zegt Rob Witjes, hoofd arbeidsmarktinformatie van het UWV. 'Wie zijn baan nu verliest, vindt in het algemeen sneller nieuw werk dan een paar jaar geleden. Ook daardoor belanden minder mensen in die moeilijke positie van langdurig werkloze. De economie draait goed, maar nog niet goed genoeg om ook die groep weer aan werk te helpen. Jongeren

lukt dat altijd beter. Wat wij wel zien is dat 22 procent van de langdurig werklozen die weer aan de slag komen een baan vindt via het uitzendbureau. Ze hebben daar erg veel vacatures. Verder adviseer ik ouderen zich niet te laten afschrikken door werkgevers die in personeelsadvertenties aangeven dat ze op zoek zijn naar jongeren. De spoeling wordt dunner, dus stap erop af en wie weet heb je geluk.'

Ouderen hebben ook last van verkeerde beeldvorming bij werkgevers, zegt Jan van Ours (63), die vrijdag wordt benoemd tot hoogleraar arbeidsmarkt aan de Erasmus Universiteit. 'Werkgevers zijn bang dat ze opdraaien voor de ziektekosten van oudere werknemers, die vaker ziek zouden zijn dan jongeren. Beide aannames kloppen trouwens niet. Ouderen zijn niet vaak ziek en er zijn allerlei subsidieregelingen om werkgevers te stimuleren ouderen aan te nemen. Wat oudere werklozen zou kunnen helpen, is de Rooney Rule. American football-clubs moeten voor managementfuncties altijd ook iemand met een niet-blanke achtergrond uitnodigen voor een sollicitatiegesprek. Alleen al daardoor is de diversiteit toegenomen. Zoiets zou ouderen ook kunnen helpen. Als werkgevers met hen praten, krijgen ze een heel ander beeld. Als ze maar zien wie ze tegenover zich hebben.'

Van der Klaauw verbaast zich erover dat werkgevers, vakbonden en het kabinet het derde jaar WW weer in het leven roepen. 'Hoe langer iemand in de WW zit, hoe lastiger het is weer aan de slag te komen. Dat weten we al zo lang. Dan helpt een derde jaar thuiszitten echt niet.'

LANGDURIG WERKLOZEN

Pover resultaat Fatah bij lokale verkiezingen op de Westoever

Theo Koelé
Amsterdam

De Fatah-partij van de Palestijnse president Abbas heeft dit week-einde een pover resultaat geboekt bij lokale verkiezingen op de Westelijke Jordaanoever. Ook al deed de rivaliserende Hamas-beweging niet mee, in grote steden als Nablus en Hebron wist Fatah geen meerderheid te behalen, of slechts dankzij een geleghedencoalitie met islamisten.

Dat blijkt uit de voorlopige uitslag die zondagavond door het centrale kiescomité in Ramallah bekend werd gemaakt. Circa tweederde van de raadszetels werd door onafhankelijke kandidaten in de wacht gesleept.

De verkiezingen van zaterdag in 145 gemeenten golden als een test voor de populariteit van Mahmoud Abbas (82). Hij heeft internationaal gezien zijn statuut versterkt door recente bezoeken aan de Amerikaanse president Trump en diens Russische collega Poetin, maar de Palestijnen hebben weinig op met zijn bewind. Corruptie, economische malaise en het vastklampen aan de macht (Abbas heeft zijn wettelijke ambtstermijn al jaren overschreden) doen zijn populariteit geen goed.

'De uitslag toont aan dat de Palestijnen het vertrouwen in hun politieke leiders hebben verloren', zegt de pro-

minente Palestijnse analist Bassem Eid. 'Als er ook in Gaza verkiezingen waren gehouden, had de regerende Hamas-beweging daar ongetwijfeld verloren.'

Door onenigheid tussen Fatah en Hamas waren er in Gaza geen verkiezingen. Hamas betichtte Abbas ervan de verdeeldheid onder Palestijnen te vergroten door alleen op de Westoever verkiezingen uit te schrijven en boycotte daarom de stembusgang.

'Abbas zal proberen het grote aantal stemmen op onafhankelijke kandidaten uit te leggen als steun voor zijn Fatah-partij', zegt Eid. 'Immers, zijn aarts-

vijand Hamas kwam er niet aan te pas.'

Iets meer dan de helft van de bijna 800 duizend kiesgerechtigde Palestijnen op de bezette Westoever toog naar de stembus. Vooral in de steden was de opkomst laag: tussen 25 en 30 procent.

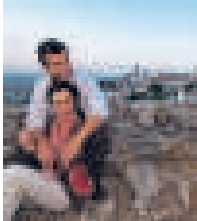
In Israëlsche media ging de aandacht zondag vooral uit naar de nieuwe burgemeester van Hebron, een veroordeelde terrorist. Abu Sheineh, een onafhankelijke kandidaat, werd in 1980 veroordeeld tot levenslang wegens de moord op zes Israëlsche studenten. Hij kwam al na enkele jaren vrij dankzij een gevangenenruil.

Palestijnen brengen hun stem uit in Yatta op de Westoever.

Foto AFP

Advertentie

Het grootste aanbod..... nu extra voordelig!

POUSADA TOURS

Girassol vakanties biedt u een uitgebreid aanbod goed door-dachte fly-drives met verblijf in luxe pousadas. Kastelen, pa-leizen en voormalige kloosters maken uw verblijf in Portugal onvergetelijk. Kijk voor alle routes op www.girassolvakanties.nl

*excl: reserveringskosten, airport pick up charge en calamiteitenfonds.

style
de manier

telefoon: 020 428 05 55
www.girassolvakanties.nl
info@girassolvakanties.nl

girassol
vakanties